

TAN istung – 9. oktoober 2007

PÄEVAKORD JA OTSUSED

1. Teadus- ja arendustegevuse riiklike programmide käivitamine - hetkeolukord ja tegevuskava – heakskiitmiseks – Esitaja: Haridus- ja teadusministeerium (ettekandjad Einari Kisel, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energeetika osakonna juhataja ja Indrek Reimand, Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja)

Teadus- ja arendusnõukogu kiitis põhimõtteliselt heaks viie-aastase energiatehnoloogia programmi, mille eesmärgiks on luua ühtne teadus- ja arendustegevuse toetamise koordineerimine energia valdkonnas.

Programmi olulisteks eesmärkideks on defineerida Eestile olulised alavaldkonnad, mida hakatakse toetama ja koondada kõik asjasse puutuvad osapooled, kes energeetika erinevate valdkondade eest vastutavad.

Energiatehnoloogiade programm arendab kolme suuremat alavaldkonda. Esiteks arendatakse põlevkivitootmist ja töötlemist, teise teemana tahetakse arendada taastuvate energiaallikate kasutamist, eelkõige teise põlvkonna vedelate biokütuste arendamist ning kolmandaks alavaldkonnaks on uued kiiresti arenevad energiatehnoloogiad. Viimaste alavaldkondade juures püütakse identifitseerida ka nišivaldkonnad, kus on mujal maailmas juba olemas usaldusväärsed tehnoloogiad, milliste rakendamine oleks Eestis majanduslikult põhjendatud.

Teadus- ja arendustegevuse osas on peamisteks eesmärkideks rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise inimressursi tekitamine teadusasutustes ja ülikoolides, ettevõtete toetamine uute tehnoloogiate arendamiseks ja kasutuselevõtuks energia valdkonnas ning ettevõtete ja teadlaste koostöö soodustamine ja nende ühiste eesmärkide nimel töö soodustamine.

Esialgseks programmi eelarveks on viie aasta peale kavandatud ligikaudu 500 miljonit krooni. Läbi erinevate meetmete on programmiga seotud neli ministeeriumi: Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, Haridus- ja teadusministeerium, Põllumajandusministeerium ning Keskkonnaministeerium.

Programmi juhtministeerium on Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, mille juurde moodustatakse programmi juhtkomitee. Juhtkomitee koosneb ministeeriumite, valdkonna ettevõtluse esindusorganisatsioonide,

teadusinstituutide ja kõrghariduse valdkonna esindajatest ning programmijuhist.

Plaani järgi kiidetakse energiatehnoloogia programm valitsuses heaks koos teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia rakendusplaaniga tänava detsembris. Programmi kestuseks on 2008. a teisest kvartalist 2013 a. esimese kvartali lõpuni. Programmi juhtkomitee peaks kogunema esimesele koosolekule tuleva aasta jaanuaris.

1. Otsus: Võtta informatsioon riiklike programmide käivitamisest teadmiseks ja kiita Eesti energiatehnoloogia programmi üldpõhimõtted heaks.

2. Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonna juhtimise korralduse ja TAN ülesannete analüüsi ning CREST Policy Mix Eesti maaraaporti ja sünteesraporti tulemuste tutvustamine – infoks – Esitajad: Teaduste Akadeemia ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (ettekandjad Marek Tiits, Teaduste Akadeemia analüütik ja Marika Popp, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna tehnoloogia ja innovatsiooni talituse ekspert)

TANile anti ülevaade Eesti Teaduste Akadeemia ja Euroopa Komisjoni ekspertide hinnangust Eesti teadus- ja arendustegevusele. Ekspertid soovitasid mitte keskenduda iga hinna eest 3% eesmärgi saavutamisele, sest ettevõtete ja ka avaliku sektori poolne nõudlus ja rakendamissuutlikkus ei pruugi teaduse ja arenduse rahastamise sedavõrd hüppelise tõusuga toime tulla.

Ekspertide hinnangul peaks peamiseks eesmärgiks olema nõudluse suurendamine kvaliteetse teadus- ja arendustegevuse järele. Selle kinnituseks tuletas peaminister nõukogu liikmetele meelde, et teadus- ja arendustegevusele kulutatud vahendite maht on viimase 6-7 aasta jooksul hüppeliselt kasvanud. Kui aastatel 2000-2001 kulutati teadus- ja arendustegevusele alla 400 miljoni krooni, siis 2008 aastal planeeritakse TA kulusid üle 2 miljardi krooni. Peaminister sõnul on nii kiire tõusu taga kindlasti ka TANi töö ning panus teadus- ja innovatsioonipoliitika arendamisse.

2. Otsus: Võtta analüüside tulemused teadmiseks.

**3. Arengufondi tegevusest ja tulevikuplaanidest – infoks - Esitaja:
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (ettekandja Indrek Neivelt,
Arengufondi nõukogu esimees)**

Arengufondi nõukogu esimees Indrek Neivelt andis TANile ülevaate Arengufondi käesoleva aasta tegevustest ja tulevikuplaanidest. Organisatsioonilistest tegevustest tõstis Neivelt esile juhatuse esimehe määramise märtsis ja strateegiaprotsessi käivitumise. Investeeringute üksusel, mille juht on alates septembrist Markku Mäenpää, on eesmärgiks läbi vaadata ca 100 äriplaani ja 7-10 investeeringut aastas. Investeeringute edasisteks sammudeks on muuhulgas investeerimisstrateegia lahtikirjutamine riigiabi loa kontekstis, investeeringute ümarlaua korraldamine novembris ja uute innovaatiliste ettevõtete loomise julgustamine ühiskonnas.

Indrek Neivelti sõnul võiks riik täpsustada Arengufondi rahastamise põhimõtteid ja vaadata üle fondi tegevust puudutavad seadused.

3. Otsus: Võtta teadmiseks informatsioon Arengufondi tegevusest ja tulevikuplaanidest.